

Επίκαιρα μηνύματα από το ελληνορθόδοξο 1821

Γράφει ο **Κωνσταντίνος Χολέβας** – Πολιτικός Επιστήμων

Η Ορθόδοξη Εκκλησία στην

Επανάσταση του 1821

Πώς επιβίωσε το Έθνος μας μετά από αιώνες Τουρκοκρατίας και Ενετοκρατίας; Ποια είναι τα πνευματικά εφόδια που οδήγησαν τον Ελληνισμό στην Επανάσταση του 1821; Οι απαντήσεις περιέχουν χρήσιμα μηνύματα και για τους σημερινούς Έλληνες.

- Η Ορθόδοξη Εκκλησία που διεφύλαξε την Πίστη, την εθνική συνείδηση και καλλιέργησε αγωνιστικό πνεύμα. Επί Τουρκοκρατίας όποιος χανόταν για την Ορθοδοξία χανόταν και για τον Ελληνισμό. Οι εξισλαμισμένοι τούρκευαν και μετετρέποντο σε διώκτες του Έθνους μας. Η Εκκλησία με τους ιεροκήρυκες, τους μοναχούς των Κρυφών Σχολειών και κυρίως με τους Νεομάρτυρες διέσωσε τη σπίθα που άναψε τη φλόγα της Ελευθερίας.

- Η πίστη στη διαχρονική συνέχεια του Ελληνισμού. Λόγιοι και κληρικοί, αγωνιστές και απλός λαός, όλοι είχαν την συνείδηση ότι πρέπει να ελευθερωθούν, διότι είναι απόγονοι των Αρχαίων ενδόξων Ελλήνων και της Ελληνορθόδοξης Βυζαντινής Αυτοκρατορίας. Ο Κολοκοτρώνης δηλώνει στον Άγγλο Χάμιλτον ότι συνεχίζει τον αγώνα του Κωνσταντίνου Παλαιολόγου. Ο Μακρυγιάννης λέει στους στρατιώτες του ότι πολεμούν για να σώσουν τα αρχαία αγάλματα.
- Η Μεγάλη Ιδέα ως όραμα και ως ελπίδα. Τίποτε σημαντικό δεν επιτυγχάνεται χωρίς όραμα. Ο Ελληνισμός ουδέποτε εγκατέλειψε την ελπίδα για απελευθέρωση όλων των εδαφών που τού ανήκαν επί Βυζαντίου/Ρωμανίας. Σήμερα μία από τις αιτίες της πολύπλευρης κρίσης είναι το γεγονός ότι ως Έλληνες δεν έχουμε βρει μία νέα Μεγάλη Ιδέα για να μας συναρπάσει και να μας ανυψώσει πνευματικά.
- Η αγάπη των Ελλήνων για τα γράμματα. Άλλοτε σε Κρυφά Σχολεία και άλλοτε –κυρίως μετά το 1700- σε φανερά εκπαιδευτήρια, οι υπόδουλοι μάθαιναν γράμματα με βασικά εγχειρίδια το Ψαλτήρι, την Οκτώηχο και το Ευαγγέλιο. Στα ανώτερα μαθήματα εδιδάσκοντο αρχαίοι Έλληνες συγγραφείς και κείμενα του Αγίου Ιωάννου Χρυσοστόμου. Λόγω της απαγορεύσεως των ελληνικών τυπογραφείων από τους Τούρκους, οι κοινότητες του εξωτερικού εξέδιδαν πολλά ωφέλιμα βιβλία.
- Η ικανότητα των Ελλήνων στο εμπόριο και στη ναυτιλία. Έμποροι από την υπόδουλη Ελλάδα έφευγαν για τη Δυτική και Ανατολική Ευρώπη, συγκέντρωναν χρήματα και επέστρεφαν για να ανοικοδομήσουν εκκλησίες και σχολεία. Το ναυτικό των νησιών και των παραλίων πόλεων ξεκίνησε ως εμπορικό, αλλά το 1821 μετετράπη σε πολεμικό. Το εμπόριο και η ναυτοσύνη τέθηκαν στην υπηρεσία των εθνικών οραματισμών.
- Το κοινοτικό σύστημα ως δημοκρατικός θεσμός και ως ένδειξη αλληλεγγύης προς τους πάσχοντες. Των Ελλήνων οι κοινότητες υπήρξαν προέκταση της ενορίας, εξέλεγαν τους δημογέροντες, φρόντιζαν για την παιδεία και βοηθούσαν τις χήρες και τα ορφανά.
- Το αντιστασιακό πνεύμα του Ελληνισμού. Δεκάδες εξεγέρσεις οργανώθηκαν πριν από το 1821.

Το Ελληνορθόδοξο πνεύμα του 1821 ας είναι ο οδηγός μας για να ξεπεράσουμε την πολυσύνθετη κρίση της εποχής μας.

Άρθρο στην **εφημερίδα ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ**, Σάββατο 25 – Κυριακή 26 Μαρτίου 2017